

โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

The Royal Doi Tung Development Project

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นแบบอย่างของความกตัญญู

ความเป็นมา

ดอยตุง เดิมชื่อ ดอยดินแดง เป็นชื่อของยอดเขาหนึ่งบนเทือกเขานางนอน ในเขตพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ ๔๘ กิโลเมตร เดิมมีสภาพเป็นเทือกเขาหัวโล้นอยู่ในบริเวณพื้นที่ ‘สามเหลี่ยมทองคำ’ เนื่องจากมีปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำการเกษตรและปลูกฝิ่น ชาวบ้านบนดอยตุงไม่มีสัญชาติและมีความเป็นอยู่แร้นแค้น ขาดโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานและการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งยังมีกลุ่มติดอาวุธครอบครองพื้นที่บางส่วน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ดอยตุงซึ่งตั้งอยู่ใจกลางสามเหลี่ยมทองคำจึงเป็นแหล่งปลูกพืชเสพติด เมชื้อปัญหาสังคมที่ซับซ้อน เช่น การติดยาเสพติด การค้ามนุษย์ และโรคเอดส์

คำว่า **ตุง** ในภาษาถิ่นล้านนา หมายถึง **ธง** ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนสะพานขึ้นสู่สวรรค์ มักผลิตจากกระดาษสา ดินเงิน ดินทอง และผ้าหลากสีส่น

Background

Doi Tung, which is atop the Nang-Non Mountain Range in Amphoe Mae Fah Luang, in Chiang Rai Province - only 48 kilometers from the city of Chiang Rai and in the heart of the Golden Triangle - was once called Doi Din Daeng. There were no trees near the Golden Triangle. The people there practiced slash-and-burn agriculture and grew opium. They also had no formal nationality. They were poor and there was no infrastructure. Armed groups controlled the area and the Royal Thai Government could not reach the people. There were many complicated problems, like drug addiction, human trafficking, and AIDS.

“Tung” in the Lanna dialect means a flag which, people believe, guides the way to heaven. People make Tung out of mulberry paper, gold and silver thread, and colorful cloth.

ตุง สัญลักษณ์แทนสะพานขึ้นสู่สวรรค์ของชาวล้านนา

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

ดอยตุง ในอดีตเป็นพื้นที่แห้งแล้ง ราษฎรชาวไทยภูเขามีความ
เป็นอยู่แร้นแค้น

.....

ต่างๆ ซึ่งมีความสวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดูแลไม่ให้ชาวเขาเหล่านั้นถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า
คนกลาง การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากหัตถกรรมชาวเขาเป็นที่นิยมทั้งในและต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๘ มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทยฯ เปลี่ยนชื่อเป็น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระ
ศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี เพื่อรองรับการขยายขอบเขตการทำงาน ครอบคลุมถึงการพัฒนาเด็กและเยาวชน
รวมถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขา การยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ
ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ พม่า อัฟกานิสถาน และอินโดนีเซีย

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ที่น้อมนำหลักการ
พัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนีมาใช้ในการดำเนินงาน จึงนับ
เป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริ และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาต่างๆ รวมถึง โครงการพัฒนาดอย
ตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วย

พ.ศ. ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับมูลนิธิแม่ฟ้า
หลวงฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี เป็นนายกกิตติมศักดิ์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

The Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani, King Bhumibol's mother, visited rural areas throughout Thailand and found the hill tribe people in northern Thailand to be the most underprivileged. So, She donated 100,000 Baht to establish the Thai Hill Crafts Mae Fah Luang Foundation, Under Royal Patronage of Her Royal Highness the Princess Mother in 2515 B.E. The foundation's objectives were to preserve Thai culture and help the hill tribe people make a living. The foundation helped distribute beautiful and unique Thai crafts made by the hill tribe people. The foundation was a success and the Thai hill tribe crafts have sold well in Thailand and around the world.

In 2528 B.E., Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani renamed the Royal Thai Hill Crafts Foundation under the Patronage of Her Royal Highness, the Princess Mother to The Mae Fah Luang Foundation, Under Royal Patronage of Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani. It has expanded its objectives to include improving child development and preserving the hill tribe art and culture. The foundation aims to improve the hill tribe people's quality of life and socio-economic development. It helps address environmental issues in Thailand, Myanmar, Afghanistan, and Indonesia.

The Mae Fah Luang Foundation, founded by Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani, applies King Bhumibol's theory of sustainable development to improve the quality of life of the hill tribe people. The Mae Fah Luang Foundation oversees the Royal Doi Tung Development Project as well.

In 2538 B.E., King Bhumibol Adulyadej approved the establishment of the Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage. He appointed Princess Maha Chakri Sirindhorn President of the Mae Fah Luang Foundation on December 25, 2539 B.E.

แม่ฟ้าหลวง ผู้เสด็จมาจากฟากฟ้าเพื่อปิดป่าทุกซีกให้ราษฎรชาวไทยภูเขาทุกคน

แม่ฟ้าหลวง

ชาวไทยภูเขาถวายพระสมัญญานาม ‘แม่ฟ้าหลวง’ แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่รู้จักกันในนาม ‘สมเด็จย่า’ ของปวงชนชาวไทย เนื่องจากพระองค์เสด็จด้วยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ในการเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขาที่มีชีวิตความเป็นอยู่ลำบากในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ห่างไกล เมื่อเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งลงจอด สมเด็จย่าเสด็จมาพร้อมกับความช่วยเหลือด้านการแพทย์ การสาธารณสุข เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และอาหาร ในสายตาของชาวไทยภูเขาจึงเปรียบเสมือน พระองค์เสด็จมาจากฟากฟ้าเพื่อปัดเป่าทุกข์ และช่วยให้พวกเขามีชีวิตที่ดีขึ้น

‘แม่ฟ้าหลวง’ จึงเป็นพระนามที่เต็มไปด้วยความเคารพภักดีจากหัวใจราษฎรชาวไทยภูเขาทุกคน

Mae Fah Luang

The Thai people called Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani Mae Fah Luang because She always took a helicopter to visit the hill tribe people in remote areas. The Thai people also called Her Somdet Ya or the Royal Grandmother because the Thai people called King Bhumibol the Royal Father. When the helicopter landed, Somdet Ya would come out with medical equipment, clothes, and food. The hill tribe people felt grateful to Her and thought of Her as Mae Fah Luang, which in Thai literally translates to “the Mother who descends from heaven.”

The title ‘Mae Fah Luang’ is full of love and respect from the hill tribe people for Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani.

“ฉันจะปลูกป่าบนดอยตุง”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จพระราชดำเนินเยือนดอยตุงเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และทอดพระเนตรบริเวณที่เห็นสมควรจะสร้างพระตำหนัก จึงมีพระราชกระแสรับสั่งกับ หม่อมราชวงศ์ ดิศนัดดา ดิศกุล ราชเลขานุการในพระองค์ว่า “ฉันจะปลูกป่าบนดอยตุง” จะไม่เสด็จฯ ไปประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์หลังจากพระชนมายุ ๙๐ พรรษา และเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก ทรงมีรับสั่งกับผู้เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทว่า “อยากจะไปปลูกป่าบนดอยตุง แต่คงจะต้องใช้ระยะเวลายาวนานมาก อาจจะเป็นเวลานานถึง ๑๐ ปี”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเล็งเห็นว่ารากเหง้าของปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมบนดอยตุง คือ ความยากจน และการขาดโอกาสในการดำรงชีวิต จึงทรงมีพระราชดำริที่จะนำฝืนปากลับคืนสู่ดอยตุง และฟื้นฟูดอยตุงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีพระราชปณิธานในการทรงงาน คือ

‘การพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างมีสำนึกและพึ่งพาอาศัยกัน’

“I will plant a forest on Doi Tung.”

When Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani visited Doi Tung for the first time on January 15, 2530 B.E., She saw the perfect place for a house. She said to Mom Rajawongse Disnadda Diskul, Her Principle Private Secretary, “I will plant a forest on Doi Tung.” She also said She would move back to Thailand when She turned 90. On February 5, 2530 B.E. Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani went to the Bhumibol Dam in Tak Province. She said to the people, “I want to plant a forest on Doi Tung, although it may take a long time, maybe 10 years.”

Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani figured out the root of the socioeconomic and environmental problems on Doi Tung, which was poverty. She wanted to plant forests and help the environment. She wanted to improve the local economy and community, too. Her philosophy was to ‘improve the quality of life by encouraging people to live with nature and by living sustainably.’

แผนที่แสดงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะหยุดวงจรแห่งความทุกข์ยากของชาวบ้านบนดอยตุง ด้วยการพัฒนาคนอย่างมีบูรณาการ ควบคู่ไปกับด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ตลอดจนลดความรุนแรงของปัญหาพืชเสพติดในพื้นที่ และสร้างสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ไปในเวลาเดียวกัน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ชุมชนดอยตุงสามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างมีคุณภาพต่อเนื่อง

The Royal Doi Tung Development Project

Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani was determined to fight poverty by using integrated development techniques. She focused on improving the economy and culture. Importantly, she wanted to stop drug cultivation, while encouraging people to grow other plants which would contribute to the fertility of the soil. The goal was to implement sustainable living in the Doi Tung community

โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๓,๕๑๕ ไร่ ในเขตบางส่วนของอำเภอแม่สาย และอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เอื้อประโยชน์แก่ชาวบ้าน ๒๗ หมู่บ้าน/กลุ่มบ้าน ๑,๖๐๒ ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วยชนเผ่า ๖ เผ่า ได้แก่ อีเก้อ มูเซอ ลีซอ เย้า ลัวะ และชนกลุ่มน้อย (ไทยใหญ่ จีนฮ่อ) โดยวางกรอบการดำเนินงานไว้ ๓๐ ปี และแบ่งแผนงานออกเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๑ – พ.ศ. ๒๕๓๖)

ปัญหาด้านสาธารณสุขได้รับการตอบสนองอย่างเร่งด่วนมีการกำหนดมาตรการป้องกันโรค ให้ความรู้ด้านสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมการรักษาและป้องกันโรค และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานไปพร้อมๆ กัน

ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๗ – พ.ศ. ๒๕๔๕)

การสร้างรายได้เป็นประเด็นสำคัญในช่วงระยะที่ ๒ โครงการพัฒนาออยตุงฯ ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ด้วยการหาวิธีเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๖ – พ.ศ. ๒๕๖๐)

ระยะนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างความแข็งแกร่งให้กับหน่วยธุรกิจของแบรนด์ออยตุง เพื่อนำรายได้กลับคืนสู่โครงการพัฒนาออยตุงฯ และชุมชนออยตุงให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

โครงการพัฒนาออยตุงฯ มุ่งแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงแก้ไขความยากจนและให้โอกาสชาวบ้านในการพัฒนาตนเอง โดยใช้แนวทางการพัฒนาเรียกว่า การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ผ่านการสร้างอาชีพ การศึกษา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

The Doi Tung Development Model Project under Royal Patronage was found in 2531 B.E. It covers 149.624 square kilometers over parts of Amphoe Mae Sai and Amphoe Mae Fah Luang in Chiang Rai Province. There were 27 villages and 1,602 families living there, at the time. The hill tribe people included the Akha, the Lahu, the Lishu, the Yao, the Lua, the Shan, and the Chin Haw peoples. 30-year project was planned to have 3 phases.

Phase I (2531-2536 B.E.)

This phase focused on addressing public health issues. Precautionary measures were implemented. There were health-related workshops. Infrastructure was set up.

Phase II (2537-2545 B.E.)

This phase worked on helping local people to add value to their products and increase their sales income.

Phase III (2546-2560 B.E.)

This phase of the project is dedicated to brand building; with the goal of increasing profits, so the Doi Tung community can be self-sustaining.

The Doi Tung Development Project addresses socioeconomic and environmental problems. It hopes to alleviate poverty and gives people opportunities to improve themselves by implementing Sustainable Alternative Livelihood Development (SALD) principles.

การพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน เป็นแนวทางการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนประกอบอาชีพสุจริตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงบริบททางภูมิสังคม และดำเนินงานอย่างมีบูรณาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดด้านคุณภาพชีวิต อันประกอบด้วยสุขภาพ การประกอบอาชีพ และการศึกษา รวมทั้งเป็นการฟื้นฟูและ การอนุรักษ์ธรรมชาติอีกด้วย

สุขภาพ

ปัญหาสุขภาพต้องได้รับการแก้ไขเป็นประการแรก การมีสุขภาพดีทำให้คนสามารถประกอบอาชีพสุจริตได้ นำไปสู่ความอยู่ดีมีสุข การแก้ปัญหาสุขภาพคนและสัตว์จึงเป็นการตอบสนองความต้องการชุมชน และแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนในลักษณะเห็นผลทันตา เพื่อสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นของคนในพื้นที่ต่อโครงการและเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งสุขภาพในที่นี้รวมถึงสุขภาพคนและปศุสัตว์ด้วย เนื่องจากในบางพื้นที่ สัตว์ถือเป็นสินทรัพย์และแหล่งรายได้สำคัญของชุมชน

The Sustainable Alternative Livelihood Development Approach

The Mae Fah Luang Foundation developed the Sustainable Alternative Livelihood Development (SALD) approach to help people have sustainable careers and a good quality of life. The approach aims at human resource development. It considers people's background and the community people live in to develop sustainable living conditions. The approach seeks to improve health, education, and environment.

Health

Health is the approach's top priority because good health leads to a better career and a better life. The approach also aims to solve health problems of domestic animals to serve the community's needs because a lot of communities depend on work animals. Therefore, healthy animals bring money and assets into the community. Health is an urgent issue that requires attention. When people's health is improved, they will have faith in the civil servants and the staff members who run the project.

การปลูกกาแฟ สร้างรายได้ระยะยาวให้แก่ชาวไทยภูเขาในพื้นที่ดอยตุง

การประกอบอาชีพ

เมื่อคนมีสุขภาพดีและสามารถทำงานได้แล้ว การพัฒนาขั้นต่อไปคือการสร้างรายได้ระยะยาวให้แก่สมาชิกในชุมชน โครงการจัดอบรมเพื่อต่อยอดทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบททางภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ เช่น การปลูกกาแฟ หัตถกรรม การเลี้ยงสัตว์ จากนั้นจึงเป็นกระบวนการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ของชุมชนโดยไม่ขัดกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือทำลายสิ่งแวดล้อม

Career

When people are healthy, they can work and earn a living. The next step is to help people live a sustainable lifestyle. The project organizes workshops on topics related to the livelihoods of the people, such as how to grow coffee, how to make arts and crafts, animal husbandry. The project also provides knowledge on preserving food and adding value to agricultural products and crafts. The project's policy is to increase income without corruption, preserve local wisdom, and save the environment.

การศึกษา

เมื่อแต่ละครอบครัวมีรายได้พอกินพอใช้และมีเงินเก็บเพียงพอ การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ตามมา เนื่องจากเป็นภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และเป็นกุญแจในการสร้างโอกาสให้แก่คนรุ่นใหม่ โครงการฯ ส่งเสริมหลักสูตรการศึกษาที่มีความยอดเยี่ยมด้านวิชาการและทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เยาวชน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ ช่วยเตรียมความพร้อมให้เยาวชนในท้องถิ่นเป็นผู้นำชุมชนที่มีความรู้ มีจิตสำนึก และสามารถสานต่อกระบวนการพัฒนาได้

หัวใจสำคัญของการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน คือ ความเป็นเจ้าของ ผู้นำที่โครงการและชาวบ้านต้องวางแผนการพัฒนาร่วมกัน ชาวบ้านต้องเล็งเห็นประโยชน์ของโครงการและมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งในช่วงการวางแผนและรับช่วงโครงการต่อ

Education

When each family has sufficient income and savings, they do not need to worry about how to make ends meet. The project's next step is to educate people so that they can adapt to the changes in the world. Education also opens the door to advancement in life. The project has developed a curriculum aiming toward academic development and life skills, so people will be more confident and think critically. The project equips participants with hands-on experience. Youths participating in the project are ready to be smart, thoughtful, and ethical, community leaders who can develop their community.

The most important aspect of the SALD approach is ownership. People, civil servants, and staff members need to feel ownership of the community, so that together, they can devise plans to develop the community. People should be a part of the team from the outset. After that, they can pass on their knowledge and skills to their neighbors.

ศาสตร์พระราชา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงพัฒนาดอยตุง โดยใช้โครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นแนวทาง

เมื่อเริ่มโครงการฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงรวบรวมความรู้ที่เกิดจากโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจากศูนย์ทดลองต่างๆ คือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และสวนจิตรลดา มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ดอยตุง โดยศาสตร์พระราชาที่ทรงนำมาใช้ได้แก่

ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

มูลนิธิฯ ได้ดำเนินการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ป่าที่เหมาะสม โดยแบ่งเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ ๒ ที่ทำกิน ร้อยละ ๑๐ ป่าใช้สอยที่ตัดมาใช้ได้ ร้อยละ ๘ ป่าเศรษฐกิจเพื่อหารายได้ที่เพียงพอ ร้อยละ ๒๐ และป่าอนุรักษ์ซึ่งต้องเป็นป่าต้นน้ำมีพื้นที่ใหญ่สุดคือ ร้อยละ ๖๐ โดยจะใช้วิธีการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนตลอดกระบวนการเพื่อให้ชุมชนเห็นประโยชน์ รู้สึกเป็น ‘เจ้าของ’ พื้นที่ป่า และสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเองในอนาคต

The Art and Science of King Bhumibol Adulyadej

At the beginning of the Doi Tung Project, Somdet Phra Srinagarindra Boromrajajonani gathered knowledge from the Royal projects initiated by King Bhumibol, like the Huai Hong Khrai Royal Development Study Center, the Angkhang Royal Agricultural Station, and the Royal Chitralada project. She applied this knowledge to develop Doi Tung. She applied many of King Bhumibol's ideas to her Doi Tung project.

3 Types of Forests, 4 Uses

The Doi Tung Development Project counted the use of the local natural habitat as follows: 60% watersheds, 20% forestry, 10% agricultural fields, 8% for community use, and 2% for habitation. The management of these forests is based on community involvement. When the people feel they own their forests, they will make use of them and protect them.

ปลูกป่าแบบไม่ปลูก

การปลูกป่าดอยตุงในช่วงแรก เป็นการปลูกแบบ ป่าเชิงเดี่ยว จึงขาดความหลากหลาย ไม่ดึงดูดให้สัตว์ มาอยู่อาศัย เมื่อทราบปัญหา ทางมูลนิธิฯ จึงปรับเปลี่ยนวิธีเป็นการ 'ปลูกป่าแบบไม่ปลูก' ตามแนวพระราชดำริ คือ ปล่อยให้ธรรมชาติเยียวยาตัวเอง โดยกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ให้คนและสัตว์เข้าไปรบกวนเมื่อผ่านไป ๑ ปี ก็ปรากฏมีพันธุ์ไม้ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม นับเป็นกุศโลบายที่แยบยลและประหยัดเงินทุน

Planting Forests by Not Planting

At the beginning of the Doi Tung Development Project, a single type of tree was planted. Hence, the new forest areas lacked variety and animal habitation. The project, therefore, tried implementing King Bhumibol's method of 'Planting Forests by Not Planting' to help the newly planted forest flourish. The project set up a conserved area where people and animals were not allowed to enter. After a year, the variety of plant-life increased. It was a success, even without additional investment.

ฝายชะลอน้ำ ใช้ในการป้องกันน้ำท่วม เก็บน้ำบริเวณต้นน้ำ และบริหารทรัพยากรน้ำบนพื้นที่สูง

ฝายชะลอน้ำ

น้ำมีความสำคัญต่อการฟื้นฟูชีวิตคนบนเขา การรอคอยฝนจากฟ้าหรือสูบน้ำจากที่ราบขึ้นมาใช้อย่างที่ผ่านมา เป็นการสิ้นเปลืองอย่างมาก ทางมูลนิธิฯ จึงน้อมนำหลักการจัดการน้ำของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาปรับใช้ โดยใช้หลักแรงโน้มถ่วงหรือความสูงต่ำของพื้นที่ให้เป็นประโยชน์ ชะลอน้ำจากพื้นที่ด้านบนด้วยฝายที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น ช่วยกระจายความชุ่มชื้นสู่ดิน เกิดเป็นแนวกันไฟ และกักเก็บน้ำไว้ใช้ด้วย ‘บ่อพวงสันเขา’ ซึ่งจ่ายน้ำด้วยระบบท่อที่เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน ในบ่อพวงยังเลี้ยงปลาเพื่อเพิ่มรายได้อีกต่อหนึ่ง

Check Dams

Water is essential for the hill tribe people. Waiting for the rain or carrying water from local wells costs a lot of time or money. The Doi Tung Development Project adapted King Bhumibol's method of water management. The project made use of gravity, or exploiting local differences in elevation, to slow streams of water down. Check dams were set up to keep the soil moist, be natural barriers, and for irrigation. Phuang San Khao Pond distributes water via a network of streams emanating from it and fish live there too.

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงทดลองปลูกหญ้าแฝกบนดอยตุง

หญ้าแฝก

การตัดถนนขึ้นดอยเพื่อให้คนบนดอยมีเส้นทางเชื่อมต่อกับคนภายนอก จำเป็นต้องมีการหาแนวทางเพื่อทำถนน เมื่อถึงฤดูฝนจึงเกิดปัญหาหน้าดินพังทลายอย่างต่อเนื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หญ้าแฝกเพื่อบรรเทาปัญหานี้ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจึงทรงทดลองปลูกหญ้าแฝกบนดอยตุง พบว่าช่วยบรรเทาปัญหาดินพังทลายได้จริง จึงเกิดเป็นศูนย์ศึกษาพัฒนาหญ้าแฝก โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ขึ้นมา

Vetiver Grass

Building roads to reach the hill tribe people required cutting through mountains. When the rainy season came, the soil eroded. King Bhumibol Adulyadej thought of planting the vetiver grass to hold the soil in place, preventing erosion. Somdet Phra Srinagarindra Boromarajajonani tried planting vetiver grass on Doi Tung and found out it worked to prevent erosion. The Vetiver grass Development Project was founded in response to this discovery.